

Brannvern og beredskap i boligselskap

av Rolf Sverre Nordberg og Per Ole Mathisen

Det handler om å redde, slukke, varsle og begrense. Informasjon om disse viktige punktene kan være avgjørende for utfallet av en brann. Styret har et hovedansvar for den samlede bygningsmassen og for fellesarealene, mens beboerne selv har et hovedansvar i egen bolig.

Anbefaling

- Det anbefales at styret har fokus på brannvern- og beredskap, f.eks. på beboermøter og generalforsamling.

Styrets ansvar

Styrets ansvar for Helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid er lovpålagt gjennom «Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter» (også kalt internkontroll-forskriften).

Forskriften gjelder også boligselskaper som borettslag, sameier og vel, representert ved styret. Det innebærer at styret i boligselskapet skal kartlegge hvilke ulykker og uønskede hendelser som kan inntreffe, og gjennomføre tiltak for å hindre at slikt skjer.

- *I Bevar-HMS får styret hjelp til kartleggingen av brannvern i en egen løsning for risikovurdering og sjekklister, som blir tilpasset det enkelte boligselskap.*

HMS-forskriften har som formål å fremme et systematisk forbedringsarbeid innen helse, miljø og sikkerhet. Den inneholder ikke selv konkrete krav om hvilke sikkerhetstiltak som skal gjennomføres, men beskriver først og fremst en måte å tenke og jobbe på.

Når det gjelder sikkerhetstiltak viser forskriften til krav fastsatt i en rekke viktige lover og forskrifter som tilhører «HMS-familien», blant annet:

- Lov om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff (brann- og eksplosjonsvernloven) med forskrifter (eks. Forskrift om brannforebygging)
 - Lov om tilsyn med elektriske anlegg og elektrisk utstyr (el-tilsynsloven) med forskrifter
 - Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven) med forskrifter
 - Lov om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern (arbeidsmiljøloven) med forskrifter
 - Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) med forskrifter Brannsikkerhet, el-sikkerhet, sikkerhet i lekeapparater og utearealer, sikring mot vannskader, arbeidsmiljø for hel- og deltidsansatte og beskyttelse av miljøet mot forurensning er altså noe av det styret i boligselskapet må forholde seg til.
- *Lovverket som omhandler helse, miljø og sikkerhetsarbeidet finnes som lenker (pekere) i Bevar-HMS. Disse er lagt inn i rutiner og artikler i HMS-håndboka.*

Ansvarsfordeling

Styret har et hovedansvar for den samlede bygningsmassen og for fellesarealene, mens beboerne selv har et hovedansvar i egen bolig. Styret har ellers ansvar for å informere beboerne om forhold som har med helse, miljø og sikkerhet å gjøre.

- *Forslag til dokument for utsending til beboere i boligselskapet ligger i skjemasamlingen i HMS-håndboka i Bevar-HMS.*

Hva skal styret gjøre?

Internkontroll innebærer at virksomheten skal:

Nr.	Forskrift om internkontroll, §5	Løsning i Bevar-HMS
1	Sørge for at de lover og forskrifter i helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen som gjelder for virksomheten er tilgjengelig, og ha oversikt over de krav som er særlig viktig for virksomheten.	<i>Se lenker til oppdatert lovverk i rutiner og artikler i HMS-håndbok.</i>
2	Sørge for at arbeidstakerne har tilstrekkelige kunnskaper og ferdigheter i det systematiske helse-, miljø- og sikkerhetsarbeidet, herunder informasjon om endringer.	<i>Se egne avsnitt i HMS-håndbok med rutiner for å ivareta ansatte. Blant annet informasjon om krav til opplæring.</i>
3	Sørge for at arbeidstakerne medvirker slik at samlet kunnskap og erfaring utnyttes.	<i>Se egne avsnitt i HMS-håndbok med rutiner for å ivareta ansatte. Blant annet vernerunde og samtale/kommunikasjon.</i>
4	Fastsette mål for helse, miljø og sikkerhet.	<i>Se egen artikkel i HMS-håndbok.</i>
5	Ha oversikt over virksomhetens organisasjon, herunder hvordan ansvar, oppgaver og myndighet for arbeidet med helse, miljø og sikkerhet er fordelt.	<i>Repeterende oppgaver / aktiviteter der ansvar er fordelt og varsling sendes. Se blant annet artikler og rutiner i HMS-håndbok om brannvern og -tiltak.</i>
6	Kartlegge farer og problemer, og på denne bakgrunn vurdere risiko, samt utarbeide tilhørende planer og tiltak for å redusere risikoforholdene.	<i>Verktøy for risikovurdering med egne punkt for brannvern og sjekklister. Plan for repeterende aktiviteter. Løsning for håndtering av feil, mangler (avvik) og tiltak.</i>
7	Iverksette rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelser av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen.	<i>Tilstandsvurderinger (aktiviteter) med blant annet bruk av sjekklister. Løsning for håndtering av feil, mangler (avvik) og tiltak.</i>

Nr.	Forskrift om internkontroll, §5	<i>Løsning i Bevar-HMS</i>
8	Foreta systematisk overvåking og gjennomgang av internkontrollen for å sikre at den fungerer som forutsatt.	<i>Bistand fra HMS-rådgiver i boligbyggelaget. Rapport arkiveres i i Bevar-HMS.</i>

Merk: Punkt 2 og 3 gjelder først og fremst boligselskaper med arbeidsgiveransvar for ansatte i hel- eller deltidsstilling (for eksempel vaktmester, driftspersonell, rengjøringspersonell og lignende). Men fordi styret er ansvarlig for HMS-arbeidet, bør også styremedlemmene ha tilstrekkelige kunnskaper og gode rutiner for medvirkning.

- Ta gjerne kontakt med lokalt brannvesen, eller andre sakkyndige personer for bistand med informasjon til beboerne, dersom dere ikke kan gjøre det selv.
- På brannvernforeningens hjemmeside finnes det mye god brannverninformasjon på mange ulike språk. <https://brannvernforeningen.no/>
- På sidene til Sikker hverdag finner en mye god forebyggende informasjon om brannvern og -tiltak. <http://www.sikkerhverdag.no/brann/>